

никъ въ метоха на Хилендарския манастиръ въ вашия градъ...

Иларионъ се посуети малко, а после съвсемъ тихо попита:

— За какво те заточиха тука, дѣдо Неофите?

— За българщина, момко. Защото се опълчихъ противъ гръцкитѣ владици-разбойници! Затова!

Отъ този день насетне Иларионъ редовно посещаваше нещастния затворникъ. Той се промъкваше скришомъ отъ гръцкитѣ монаси и дълго седѣше колѣничилъ предъ прозореца на подземието въ разговоръ съ архимандрита Неофитъ. И винаги, когато си отиваше, оставяше на прозореца маслини или сирене, или нѣкой плодъ, а най-често свѣщови угарки. Еднажъ само дѣдо Неофитъ го попита:

— Откъде вземашъ всичко това, сине?

Иларионъ се посмути, но намѣри сили да погледне въ очитѣ събеседника си и отговори:

— Купувамъ го, дѣдо. Азъ имамъ спестени парици и отъ тѣхъ купувамъ. Нѣкога пъкъ може ти да ми помогнешъ...

И не дочака да му благодари, а си тръгна.

Тъкмо тогава на рамото му се отпусна тежката десница на игумена гърка Доротей.

— Така, а? Ти ще крадешъ маслини и свѣщи, за да носишъ на този разбойникъ, когото светиятъ ни цариградски патриархъ е осъдилъ на хлѣбъ и вода? Още тази вечеръ да си приберешъ дрипитѣ и да се махашъ отъ тукъ!

Младиятъ монахъ се забърка. Но то трая само мигъ.

Сетне съ присвити отъ гнѣвъ очи погледна игумена и му кресна:

— Добре! Ще се махна! Но отъ днесъ нататъкъ знамъ какви сте християни. Когото срещна, ще разпавямъ, че гърцитѣ не вѣрватъ въ Бога, а въ дявола и на него служатъ!

И тичешкомъ избѣга изъ гробищата.

Минаха десетъ години.

Но презъ тѣхъ Иларионъ нито веднажъ не забрави стареца отъ хилендарското поземие, нито обещанието, което бѣ далъ да се бори противъ гръцкитѣ попове и владици. Той живѣеше въ Цариградъ, кждето бѣха се преселили много богати и учени българи, и между тѣхъ разпалваше родолюбивъ пламъкъ за българщина.

Веднажъ, когато влѣзе въ дюкяна на хаджи Николай хаджи Димоолу — голѣмъ търговецъ на колониални стоки — видѣ въ кантората единъ старъ монахъ. И го позна.

Наистина, сега той не изглеждаше тъй страшенъ и изтерзанъ, както презъ решеткитѣ на прозо-